

REVISTA POLITICĂ

Abonamentele:

în Austro-Ungaria pe an pentru cărțurari 8 cor., pentru țărani 5 cor., în România și străinătate pe an 10 cor. Abonamentele se plătesc înainte la administrație și se pot face pe 6 sau numai pe 3 luni. Un număr 15 bani.

Inseratele:

se trimite numai la administrația foii și costă: un rând petiț, sau spațiul său, prima dată 12 bani, a doua oară 18 bani, a treia oară 24 bani. — Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrisele nu se înapoiază.

Apare în fiecare Duminică.

Redacția: strada Tâmplarilor N-rul 16.

Administrația: strada Dragoș N-rul 3.

Cum nu vii tu, Tepeș Doamne, ca punând mâna pe ei
Să-i împarți în două cete, în nebuni și în mișei.
Și în două temnițe large cu de-a sila să-i aduni,
Să dai foc la pușcărie și la casa de nebuni.

Eminescu.

„Ce e în Bucovina?”

Așa întreabă d. N. Iorga în „Neamul Românesc”.

„Ce e în Bucovina?”

Rău de tot. Dăm calea racului. Toți străinii, în deosebi Rutenii înaintează mereu luându-ne locul. Mai ieri erau o cenușotcă și astăzi din pricina conducătorilor noștri sunt cei dințaiu în țară cu sprijinul stăpânirii și al aliaților lor jidani. Politica boierilor Ieneși și nepăsători de soarta noastră, precum și politica „democraților” Aurel Onciul și Florea Lupu, setoși de răsbunare și doritori de mărire și putere, i-au ajutat pe Ruteni, în a căror frunte se află renegatul Coco Vasilco, să fie stăpâni desăvârșiți în țara aceasta românească prin trecutul și silințele noastre. Și cine e de vină? „Ai noștri”, cari lăsând la o parte interesele neamului, se îngrijesc de pungile lor naționale, cusute cu fir în „trei colori”.

Da, trăim în vremea gheșeftarilor fără scrupule. De dragul acestor „gheșeftari” cu pădurile fondului și ale servitutelor, ce le fac politicianii noștri, mai ales Florea Lupu și cumnatul său Aurel Onciul, ocrotitorul și avocatul cu patent al „gheșeftarilor” în legătură frățescă cu Coco Vasilco, îndurăm atâtea rele. Și, ca să nu fie stingheriți în gheșefturile și treburile lor murdare s'a cerut capul lui Bellegarde,

jertfa lui Coco Vasilco și a „ai noștri”. Acuma e o înțelegere desăvârșită și o sprijinire reciprocă în gheșefturi și în toate.

Dovadă, stabilirea lui Florea Lupu ca președinte „pe veci” la banca țării, pensionarea directorului băncii țării Paschkis, care înainte a fost dușmanul lui Florea Lupu și Aurel Onciul, referatul comunelor românești ce-l avea Stocki, a fost dat lui Florea Lupu din mila lui Vasilco, declararea în ziare a lui Florea Lupu, că toate atacurile împotriva lui Vasilco sunt neîntemeiate, sprijinirea fățișă a „gheșefturilor” lui Florea Lupu din partea lui Coco Vasilco, cozonacul sărăcitului Aurel Onciul în consiliul căilor ferate în locul Coco Vasilco, postul de vicemareșal al II-lea și cel de director al oficiilor în comitetul țării, poclonul și laudele lui Aurel Onciul cu prilejul închiderii dietei la adresa dușmanului improșcat odinioară, mulțămindu-i pentru „conducerea excelentă”, în sfârșit rolul foarte slab și aproape înjositor al „căpitanului” Iancu Flondor, care, fiindu-i mâinile legate cu pădurea de servitute „Laura” și în afacerile de lemne cu fondul religionar ocrotit de guvern și Coco Vasilco, nu a făcut nimic să ne scape de rușine, ba el singur a consimțit la înlăturarea din politică alui Bellegarde.

Aceste se petrec la noi în Bucovina: rușinea rușinelor. Suntem cu totul vânduți de „ai noștri” la dușmanii cei mai înverșunați ai neamului nostru, numai ca să-și poată face, mai lesne și mai încurând, politicianii noștri afacerile lor neomenoase și păgubitoare pentru noi.

Redacția.

Candidatul țaran George Boncheș pentru mandatul în camera împărătească din ținutul Câmpulung.

Țărănimea vine a două oară la cuvânt. În 1907 se băteau două partide și și-au pus fiecare partid candidatul său. Democrații, mai încrezuți în puterea lor și știind că vor isbui de bună samă cu „vestitul“ Aurel Onciul, care cu trei ani înainte fusese ales în dietă și nu și-a arătat cinstita față decât drept înaintea alegerilor pentru camera împărătească, s'au „băgat în luptă pe viață și pe moarte“ împotriva candidatului Teodor Stefanelli, proclamat și sprijinit de „apărăriști“. Atunci, muntenii români au prevăzut că se va deslănțui o luptă și destrăbălare strașnică, și la îndemnul și sub conducerea cantorului George Hutu, alegătorii români din Câmpulung l-au rugat pe contele Bellegarde să primească a fi ales deputat în sfatul împărătesc. Contele a spus răsvedit că nu candidează, dar, de-l va alege poporul, primește mandatul de deputat.

Agitația se începe cu dinadinsul. Alegătorii români din Dorna se hotărăsc pentru Aurel Onciul și învățătorimea din întregul ținut se pune pe muncă harnică. Nu mai puțin și preoțimea și Jidanii, aliații politici ai „apărăriștilor“, se silesc din răspuțeri, cutrieră în automobile și birje satele și țin adunări peste adunări, în cari se ferecea „norodul“ și „nația“ cu fel de fel de făgădueli. Pe când se făcea atâta țărăboiu strașnic și foarte scump pentru candidații puși de cărturari, muntenii mergeau pe jos sau în căruțele lor sprintene din sat în sat și stăteau de vorbă „gospodărește“ cu „ai lor“. Numai doi cărturari au lucrat alături cu sătenii pentru alegerea contelui Bellegarde, ceilalți au stat de o parte și înjurau pe „mojicii“ de țărani, cari nu voiau să asculte de sfaturile lor „părintești“. Un cărturar, văzând din clubul „Rarău“, cum mergeau sătenii în rând și hotărâți să-l aleagă numai pe contele Bellegarde, a spus, plin de ură și venin în suflet, că ar fi mai bine, să „dai cu tunul în nemernicul acesta de popor“.

La alegere isbutește contele să fie ales cu o majoritate zdrobitoare. Aurel Onciul căpătă cu mare greu 2500 de voturi, Teodor Stefanelli, la 1400, aproape toate jidovești. Cât au durat luptele și agitațiile înainte de alegeri,

contele Bellegarde nu s'a arătat de loc în ținut și s'a ferit să înrăurească întru câțva alegerile în folosul său. În ziua de alegere a fost chemat telegrafic de munteni să vie la Câmpulung, în mijlocul lor. De la gară și până la locuința sa a fost purtat numai pe brațe și cuvintele ce le-a rostit alegătorilor români, nu le vor uita muntenii nici când. Contele nu a făcut ca ceilalți deputați, să părăsească ținutul și să nu-și mai arete fața, ci el s'a așezat în Câmpulung să le „deie prilej oamenilor, să-i asculte și să-i sprijinească“. Fără să fi făgăduit ceva alegătorilor, s'a pus pe lucru temeinic. A început să se intereseze de aproape de pădurile și pășunile de servitute, cari sunt adevărata avere moștenită a muntenilor noștri români și a căutat să facă rânduială la judecătoria din Câmpulung și să curățe satele de lipitori, înșelători și cămătari hrăpareți și fără suflet. Nici un deputat nu a încercat și nu încearcă să facă cel puțin acum în ținutul său ceea ce a săvârșit Bellegarde. Pricina? Să nu se strice cu unii „alegători cu vază și puternici“ de prin sate. Nici chiar aprigul „antisemit“ de paradă și marele apărător (?) al țărănimii la șampanie spumoasă și în adunări populare, Aurel Onciul, nu a lucrat nimic pentru ușurarea țărănimii din ținutul Homorului. De alte binefaceri și ajutoare ale contelui nu mai vorbesc.

Când se credea că munca și silința lui Bellegarde vor avea o isbândă strălucită, mai ales în urma scrisorilor sale adresate ministrului-prezident și ministrului de justiție și în urma interpelației așa de temeinice și vajnice despre judecătoriile din Bucovina, citesc oamenii ațișele sale, prin cari vestește că se mulțamește de deputație și lasă locul său „unui urmaș“, care ar fi în stare să îndeplinească ceea ce nu a putut el face. Vestea aceasta a fost cât se poate de neașteptată. Pricinile mulțămirii contelui sunt multe. Voiu spune din cele mai însemnate. Cărturarii noștri nu l-au înțeles și nu-l-au sprijinit. Când aveau nevoie de el, îi cereau sprijinul și i se gudurau în față. De altminteri erau tare supărați că nu-i bagă în samă și nu se dă în apele lor cu totul. Aurel Onciul a avut parte de ajutorul lui Bellegarde ca să se poată întări legile făgăduite și primite de dieta țării, că de altfel nu ar fi putut face nimic și ar fi fost sdorbit de aliatul și tova-

rășul său de acuma Coco Vasilco. „Căpitanul“ nostru Iancu Flondor zădărnicișe legea ce o pregătise contele în înțelegere cu stăpânirea pentru scăparea pădurilor și pășunilor de servitute. Iancu Flondor se temea că legea îl va păgubi pe dânsul, deoarece a cumpărat și el ca și Jidanii Eisenkraft și Druckmann pădurea de servitute „Laura“, a țăranilor din Vicovul de sus. Pentru stărpirea cămătarilor și jăfuitorilor dela sate nu a avut nici decum ajutorul partidului și al celorlalți deputați români. Contele se silise să scoată Jidanii de prin sate, și deputații noștri „antisemiți“ îi aduc și-i întăresc în gheșeturile ce le au cu Jidanii. Gazetele jidovești l-au împroșcat într-o una și ale noastre au tăcut chitic. Chiar d. G. Tofan susținea că ar trebui să-l apărăm pe conte, însă se vede că poronca celor mai mari nu i-a îngăduit să facă lucrul acesta.

Muntenii erau în cea mai mare nedumerire și nu știau ce să înceapă. La constituirea comitetului districtual al partidului a făcut primarul Ștefan Forfotă propunerea să-l roage pe conte să-și retragă demisia. Contele a spus hotărât că în împrejurările de azi nu poate retrage demisia și o alege din isnov nu voiește să o primească. Cum au văzut aceasta cei doritori și lacomi după deputăție, au început a cutriera satele și a-i cuceri pe bărbații de încredere din fiecare comună și a-și asigura o majoritate de voturi la adunarea delegaților comunali din 31 Octombrie 1910. Aceasta au făcut-o, fără să fi văzut care e dorința și voința poporului. Ce a fost mai mult, că la această adunare a venit și Iancu Flondor din Cernăuț și a vorbit destul de frumos în fața oamenilor. Nu știe nime de cuvintele ce le-a rostit, au isvorât din inimă și ar putea să treacă și în fapte, sau numai le-a spus la un așa prilej, cum a făcut și la adunările populare din Suceava și Rădăuț în anul trecut? La adunarea delegaților din 31 Octombrie s'a siluit voința poporului și s'a dovedit pe deplin că organizația făgăduită și făcută e de nimic și scoposește numai alegerile la deputăție. Cu o așa organizație ne facem de râs și se calcă în picioare dreptul poporului, chizășuit prin lege, de a-și alege deputat după placul inimii sale.

Când au văzut muntenii că conducătorii și politicianii noștri îmblă cu „vicleana“ și voesc să îmbete lumea cu vorbe goale și să

o siluiască la o organizație șubredă și fără rost, s'au hotărât să treacă și ei peste voința partidului și a căpitanului Iancu Flondor și să-și puie un candidat din mijlocul lor, ca să le potolească pofta de deputăție tuturor „domnilor celor mari“, cari-s frați de cruce numai înainte de alegeri și pe urmă se îmbogățesc pe spinarea poporului, care nu-i poate controla pe deputați după ce au toată puterea în mână. Muntenii s'au încredințat că doi bărbați vrednici au avut ca deputați, pe neuitatul George Popovici și pe contele Bellegarde. Acești bărbați și-au bătut capul și au căutat să le ușureze traiul și să-i călăuzească pe calea cea bună și adevărată; pe când ceilalți, și-au împlut buzunarele cu banul muncit de țăran în sudori de sânge. Din câți candidați cărturari îmblă după deputăția Câmpulungului, nici unul nu dă dovezi, că ar fi în stare să apere cu temei nevoile muntenilor și să le fie un prieten adevărat. E drept că unii au urnit degetul și au mai sprijinit pe unul și altul dintre munteni cu câte ceva. Pentru această însă, poporul nu-i dator să-i răsplătească înmiiit. Muntenii înțeleg foarte bine că nu dragostea de dânsii și dorul de muncă îi mână pe cărturari să cerșească voturile alegătorilor, ci pofta de mărire și câștig. Candidații cărturari fiind și în slujba împărătească, capătă îndată două lefi și le mai cad cu vremea și niște chicușuri grase, iar la muncă nu-i silește nime. Nu-i mirare, că la deputăție se îndeasă cu droia, chemați și nechemați. Dacă, în adevăr, deputații noștri ar lucra așa cum se cere de la ei și cum trebuie, și dacă poporul ar ști să-i ție din scurt, nu i-ai vedea pe „domni“, cărora nu li e de slujbă, pentru că trebuie să muncească la vreme, alergând și jertfind atâta pentru a fi aleși deputați. Apoi „domnii“ cei mari vrând să fie deputați aduc multă vrajbă între săteni și-i desbină pe preoți și pe învățători în dauna poporului. După alegere se împacă cei mari, iar cei mici nutresc și mai departe în sufletele lor ura și dușmănia ucigătoare.

Mulți cărturari se miră și se vaită, că ce va face un țăran în camera împărătească? O întrebare îndreptățită. Dar ce fac cei 5 cărturari ce-i avem în parlament? De câte ori au deschis ei gura să aducă la cunoștință nevoile și trebuințele poporului? Tin deputații noștri adunări prin sate, îi întrebă pe săteni

de traiul lor? Colindă ei comunele primejdite de Ruși și alte litfe, cum fac deputații ruși? Ferit-a Domnul! Jertfesc „ai noștri“ timp și muncă pentru rădicarea și întărirea poporului? Își bat „ai noștri“ capul de așezămintele culturale și economice? Nici decum. Apără deputații noștri pe cărturarii cinstiți și harnici? Dimpotrivă îi înfrică și-i părăsc la cei de sus, dacă-i pune și păcatul să nu joace după cumcântă „ai noștri“. Deputații noștri sunt o ceată de oameni lacomi, leneși, clevetitori și denunțianți de rând și, când e vorba de punga și nevoia lor, se închină înaintea dușmanilor noștri și-și vând poporul numai să-și ajungă ținta lor. Despre toate aceste vom da dovezi sdrobitoare.

Țărănimii nu-i rămâne alta de făcut, decât să-i apuce tare din scurt și să-i răstoarne, până nu e prea târziu, de pe scaunul mării. Un început foarte bun au făcut muntenii noștri. Ei le vor da tuturor cărturarilor lacomi și leneși o învățătură bună și neuitată în ziua de 5 Decembrie, când vor merge cu toții și vor alege numai pe gospodariul vrednic și cuminte George Boncheș deputat în camera împărătească. Poate veți fi amenințați și luați în răs de unii și de alții. Nu vă luați după bârfitori și clevetitori. Preoțimea și învățătorimea nu se vor îndușmăni cu poporul și vor sprijini alegerea munteanului George Boncheș. Acuma e prilejul cel mai bun să se facă prietenia și frăția așteptată între popor și cărturarii satelor. Aduceți-vă aminte că înainte de 40 de ani țării au scos drepturile de pădure și pășune ce le au muntenii în ziua de azi. Mergeți cu pildă bună și dovediți-le politicianilor și conducătorilor, că nu s'au ținut de cuvânt și că-și bat joc de nevoile și năcazurile voastre.

Programul gospodariului George Boncheș este: 1. O bancă pentru răscumpărarea gospodăriilor țărănești încărcate cu datorii. 2. Slobozirea pășunilor și îmbunătățirea prășilei vitelor. 3. Scăderea birului. 4. Deschiderea vămii pentru păpușoi și alte cereale. 5. Îndreptarea școlii satești. 6. Scăparea pădurilor de servitute. 7. Organizarea consiliului cultural al țării. 8. Dacă ar veni să se vândă o gospodărie țărănească la licitație pentru datorii, să rămâie atâta gospodariului, cu cât și-ar putea ținea întreaga casă. 9. Românii să capete de la toate diregătoriile, scrisori și răspunsuri numai în limba română. 10. La ori ce lucrări și

întreprinderi să nu se primească străini. 11. Biserica noastră să nu se despărtească și să rămâie românească. Cu acest program pășește gospodariul George Boncheș și, dacă voți D-Voastre, muntenilor, să Vă arătați puterea voastră, votați cu toții în ziua de 5 Decembrie numai pe George Boncheș.

În jurul acestui steag vechiu, plin de nădejdi frumoase și dătător de isbândă strălucită în toate vremurile, în jurul acestui steag, care este țărănimea noastră, s'au rânduie cărturari tineri, cinstiți și harnici și fără poftă de îmbogățire neomenoasă. Acum aveți prilejul cel mai bun să-i sdrobiți pe fățarnicii lacomi de mări și cinste.

Cu Dumnezeu înainte și isbânda va fi a voastră.

Vasile Lițu.

Adunarea națională.

Congresul trâmbițat atâta vreme nu se va ținea. După spusa unui membru din partid, politicianii se tem foarte tare că vor fi trași la răspundere pentru faptele lor vânzătoare de neam și vor fi luați din scurt pentru purtarea lor neomenoasă față de Bellegarde, care ne-a părăsit, când aveam mai mare nevoie de munca și de ajutorul său. O adunare a comitetelor districtuale, compuse în mare parte din persoane, ce nu fac „prostii“, se poate mai lesne îmbăta cu apă rece și, deci primejdia unei „spălături“ a gheșetarilor și doritorilor de mării și cozonace naționale nu e atât de mare. Cu câteva vorbe goale se poate face totul. Se poate repara chiar și încrederea „Căpitanului“ Iancu Flondor.

Bărbații curați, cinstiți și cu dragoste de muncă și jertfă să ceară hotărât la Adunarea națională:

1. Ori-ce gheșeturi cu fondul religionar și cu pădurile de servitute afară din politică.
2. Postul de prezident la banca țării e incompatibil cu deputația și alte posturi.
3. Directorul Centralei băncilor satești să nu fie totodată și directorul afacerilor de lemne, ce le sprijinește Centrala.
4. Desfacerea Centralei băncilor satești de afacerile de lemne, cari sunt nesigure și scoposesc îmbogățirea câtorva persoane, și îndrumarea Centralei pentru scopul ce s'a creat.
5. Organizarea partidului pe o temelie largă și care organizare să răspundă tuturor nevoilor și trebuințelor noastre și să fie expresia adevărată a dorinței și voinței poporului, îndepărtându-se toate elementele necinstite și putrede.
6. Slugile lui Coco Vasilco să fie înlăturate din politică.
7. Vot de neîncredere în „Patria“ și „Foaia popo-

rului" lui Aurel Onciul, pentru-că a încheiat alianță cu dușmanii noștri de moarte și caută să ne nimicească și biserica noastră, singura putere a Românilor în Bucovina.

Aurel Onciul suferă mereu de boala dragostei pentru Ruși, ce a dovedit-o de la începutul politice sale.—Reformele sale i-au întărit mai bine pe Ruși.—Ca să scăpăm de duhul rău și boala lui Aurel Onciul, ar fi bine să-i citească preotul T. Gherman molitfele Sfântului Vasile și dacă nu-i ar ajuta, să-l trimită cât de degrabă la Sfântul Ioan din Suceavă și poate în două, trei zile se va desmetici de cap.

Partidul nostru provisor.

Ce-i partidul? „O societate cu garanță reciprocă pentru menținerea și câștigarea de mandate, gheșefturi, posturi și lefuri grase, etc.“, a fost răspunsul unui membru însemnat din același partid. Noi tot mai credeam, că partidul e încheierea și munca împreună a tuturor Românilor și oamenilor de ispravă, cinstiți, desinteresați și cu dragoste de jertfă pentru acest popor, pe a cărui spinare se îmbogățesc și se rădică la ranguri și lefuri mari tocmai deputații poporului, însă după cum se vede și din spusa unui membru al partidului, despre a cărui sinceritate nu avem ce sta la îndoială, lucru nu e așa cum le place unora din partid să se laude în fața lumii.

Cât privește gheșefturile și afacerile grase ale politicianilor conducători a fost și va fi vorba. Toată lumea știe, că deputații noștri se țin de mandat ca scaiul de oaie și, alții, doritori și ei de un cozonac, se bat și se trudesesc amarnic după mandate de deputat și după măriri scumpe. Deocamdată îi vom ținea din scurt și-i vom urmări la tot pasul lor.

Mare fărădelege ar săvârși cineva, dacă ar cuțea să se atingă cât-de puțin de duhul gheșefturilor politice Florea Lupu. Întreaga dinastie, în frunte cu „cavalerul“ necavaleros Aurel, se pun pe goană și prigoană împotriva „nerușinatului“, ce îndrăznește să le turbure apele, și nu se lasă până nu-l dau gata. Și de-ar aduce măcar dovezi de desvinovățire, ce ți-ar fi, dar Aurică și Florică și întreaga tovarășie familiară, încep cu sudălmii, batjocuri și ponegriri ca la ușa cortului, și când văd că cu „dovezile“ acestea nu pot răsbate și învinge, se pun de-a bota și ciomagul. Fie unul cât de pătat în cinstea lui și aibă un trecut oricât de trist și rușinos, e membru valoros în partid și i se asigură un „mandat“ și o lefușoară sau alte „chicușuri“ ca să-și întărească starea primejduită, să se puie în picioare și să-și spele rușinea de mai înainte; oriși cum, se cere să fie „cuminte“ și să proslăvească în gura mare sau în tăcere pe conducătorii gheșeftari și pe gheșeftarii politici. Sunt vre o câteva persoane de acestea în partid și joacă roluri însemnate. Înainte vreme rădeau și gardurile de ei și astăzi poartă cârma și așteaptă înaltul alegerilor să „se prindă“ mai lesne la o bucățică grasă. De când așteptăm să vedem, ori de elementele cinstite și dori-

toare de bine din partid vor face rânduială cu aceste persoane îndoelnice și certate îndeajuns cu morala și cu bunul simț. Până azi nu vedem nici un semn în spre bine. E lucru vădit că și cei cinstiți se mai „lipse“ cu câte ceva și pe lângă cei pătați. Noi știm o vorbă românească: „Spune-mi cu cine stai, să știu ce obraz ai“. Așa și cu cei de treabă din partid. Așteptăm să-și rădice glasul și să hotărască lămurit ce doresc, la Adunarea din 21 I. c., care poate se va mai amâna până la sfântul Așteaptă cel mare. De mult trebuiau să-și spuie cuvântul și nu l-au spus. De se tem, ne vom sili noi să le ușurăm sarcina și să-i dăm de gol și pe unii și pe alții. Noi nu avem lăcată la gură și nu suntem lefegiii și simbriașii nimărui. Suntem slobozi și putem să-i răscolim puțin ca să nu fericească atâta la masa verde pe biata noastră „nație“. De când fericesc „nația“ aceasta pungile politicianilor noștri s'au făcut dolidora. Nu a spus un ghiftuit în „Foaia poporului“, că la dânsul patru mii de coroane, ce le-ar căpăta ca membru în comitetul țării sunt nimică toată? O credem și noi. Doară nu degeaba se îndeasă hămișii la deputație ca musca la miere. Să-le curgă banii cu zecile și sutele de mii, abia atunci se mulțimesc. De unde ar avea „domnii“ politicieni atâtea parale să tragă la chefură strașnice cu femei ușoare ca niște milionari, dacă nu ar curge hatărurile și chicușurile ca în pământul făgăduinței? Un alt deputat și politician nu-i suferă ori-ce mâncare și băutură. La masă bea numai șampanie, că de altminteri își strică stomachul. Oare înainte cu vre o zeci ani încă bea șampanie și și se lăfăia în bunătați? Știm, că nu. Acuma e încărcat cu fel de fel de lefuri și el singur nu știe de unde îi curg atâtea parale. Nu înzădar s'a prins samsar la Coco Vasilco, cel „trântit“ de atâtea ori de viteazul Aurel Onciul—Așa de multe ori a fost trântit bietul Coco Vasilco de Aurel Onciul, că Coco veșnic e învingător și Onciul veșnic cel învins și păcălit.

Stând lucrurile astfel, nu ne prinde mirarea, că un om curat ca lacrima, cum e contele Bellegarde, nu a voit să steie la aceeași masă cu ceata de fericitori ai poporului.

Aurel Onciul, și minciunos?

La multe m'am așteptat că ar fi în stare să facă aprigul Aurel Onciul, dar să mințească fățiș, nu am crezut nici odată. Știam că poate să facă destule isprăvi neprevăzute și să încurce lucrurile în dauna noastră. Am văzut că a încheiat înainte de 7 ani legătura cea mai nimicitoare pentru noi cu dușmanii înverșunați ai neamului românesc din această țară. Am crezut și cred că e pe cale să ne deie și cea din urmă cetate a noastră din Bucovina — biserica. M'am așteptat să-i mai „deie o trântă“ aliatului său politic de odinioară și de acuma Coco Vasilco, și presupuneam că are de gând să mai denunțe vre un funcționar român și să-i „rupă capul“, cum a făcut cu acei funcționari, cari erau într-o vreme adversarii săi politici și pe cari i-a nenorocit.

Îl știam pe d. Aurel Onciul că își poate vărsa ori-și-când traista de batjocuri și sudălmii de viziteu împotriva ori-cui și unul dintre aceștia sunt și eu. Eram convins că d. Aurel Onciul își schimbă părerile și vederile politice, cum se schimbă vremea în luna lui April și îmi trecea prin gând că ar putea să-i lovească cu piciorul și să-i batjocurească, tocmai pe aceia, cari s'au pus pentru el, i-au scăpat cinstea, s'au îndușmănit cu o mare parte dintre cărturari și s'au jertfit chiar pentru ca să poată fi ales în 1907 deputat în camera împărătească, dar să spuie și neadevăruri, nu credeam nici când.

Un neadevăr e, când d. Aurel Onciul spune, că contele Bellegarde nu l-a sprijinit și nu a stăruit să se sancționeze legile votate de dieta țării noastre. D. Onciul singur anul trecut, când l-am întrebat că de ce nu ține partidul o adunare poporală și la Câmpulung, mi-a mărturisit că nu voiește să meargă peste contele, deoarece i-a stat foarte mult într'ajutor, mai ales la sancționarea legii comunale. Cât era contele deputat, nici nu crâcnea împotriva lui și după ce s'a retras din politică și a părăsit țara, îl improașcă și-l învinuște de multe lucruri ce le-a tănuțit până acuma, poate de frică sau din interes. Acuma face și d. A. Onciul ca și măgarul cu leul când era pe patul morții. Aceasta nu e nici o vitejie și nici decum cavalerism din partea unui „cavaler“.

Mai gogonate sunt cele ce le scrie și le spune despre persoana mea. După obiceiul său crede că mă va sdrobi din două trei cuvinte și întrebuițează tactica cumnatului său Florea Lupu, care l-a nenorocit și băgat în mormânt pe întemeietorul băncilor sătești și om curat și de o muncă rară în folosul poporului, pe Grigore Filimon. Imi spune că nu am ispitire. De unde știe Maria Sa Onciul aceasta? A fost curatorul meu sau m'a purtat și susținut d-lui în școli? Ispitirile trebuitoare le am, și dacă va mai trebui să fac vreo ispitire, o voi face fără să cer ajutorul său. Totul ce am trebuit să fac, am făcut cu deplină conștiință, fiindcă eu m'am susținut până acuma numai prin munca și purtarea mea. De bună samă că ispitire din limba română nu voi face înaintea copiilor d-lui A. Onciul, care nu știu nici o boabă românește, după cum mi-a spus instructorul copiilor săi.

Minciuna cea mai boacăna e, când spune fără pic de rușinare că „i-am cerut parale“. În interesul publicului și al oamenilor de bun simț voi istorisi totul.

Abia făcusem bacalaureatul și eram membru în societatea „Dacia“. Florea Lupu mă corcolea și din „puii“ nu mă scotea. Fiindcă prietenii mei erau mai toți în „Dacia“ și simpatizau cu curentul și politica democraților, m'am înhămat și eu, vrând nevrând, la acest car, cu toate că pe conducătorii democrați nu-i puteam suferi din pricina apucăturilor ciudate și a mentalității lor ce privește idealul și aspirațiile neamului nostru luminat și călăuzit de o cultură adevărat națională și românească. Atunci mi se făgăduise din alte părți ajutoare și înlesniri de traiu, și eu am voit mai bine să duc nevoie și să trăiesc în sărăcie, decât să-mi calc convingerile și vederile mele politice. Cum

am trăit și cât am năcăjit în anul întâiu la universitate, o știe George Boncheș. Dacă m'am încălzit pentru politica democrată, au fost legile discutate și votate de dietă și în deosebi legea comunală. Văzând că „apărăștii“ au făcut alianță rușinoasă cu Rușii și Jidanii să-i combată pe Aurel Onciul și Florea Lupu, ne-am hotărât vreocățiva studenți din „Dacia“, F. Doboș, D. Logigan, S. Ivanovici, N. Tcaciuc și eu să-i sprijinim pe candidații democrați și mai ales pe d. Aurel Onciul.

Ne împărțisem fiecare muncă și eram hotărâți să îndurăm orice neajunsuri și neplăceri numai să zdrobim cuibul de oameni ce se vârau veșnic la străini și le cereau ajutorul, când erau alegeri sau alte clipe hotărâtoare în viața neamului nostru. Eu, fiind din Câmpulung, am plecat cu o lună înainte și am început să pregătesc terenul pentru A. Onciul. Câmpulungenii stăteau la îndoială și nu erau mulțămiiți cu munca și isprava lui A. Onciul. Însă mi-au spus, că ori și cum, dacă nu vor avea un om mai vrednic din mijlocilor, vor fi pentru A. Onciul. În Dorna au mers lucrurile mai lesne. Conducătorii dorneni s'au înțeles și hotărât la data de întâiu să-l aleagă pe Onciul. Între acestea, vreocățiva cărturari îl roagă pe d. T. Stefanelli să primească mandatul.

Îl înștiințez pe d. Onciul de toate acestea și d-lui se hotărăște să înceapă lupta cu Dorneni. Convoacă o adunare mare la Dorna, e proclamat candidat și-și pregătește mai multe sute de oameni să vie la Câmpulung și să zădărnicească o adunare a „apărăștilor“. Cu vreo săptămână înainte, d. George Hutu, cu o mulțime mare de popor, merge la contele Bellegarde și-l „îmbie cu cinstea“ de a primi să fie ales deputatul lor. La adunarea „apărăștilor“, cari nu isbutise, se aduce la cunoștință candidatura contelui. Mulțimea poporului îl aclamă cu mare însuflețire și se hotărăște să meargă o deputațiune la d. conte și să-l întrebe ori de candidează. D. A. Onciul era cute de scârbă și năcaz. Câte-va zile mai târziu contele o spune verde că „nu candidează, dar de va fi ales, primește mandatul“. Atunci d. Onciul, care recomandase la Homor pe învățătorul Chisanovici, e nevoit să candideze și la Homor, fiindcă știa prea bine că va mânca trânta la Câmpulung.

Cu banii ce zice că i-am cerut, stă lucrul așa. După adunarea din Dorna, am mers demineața cu mai mulți Dorneni la otel, unde găzduise Onciul cu Florea Lupu, și voiam să punem lucrurile la cale. Când să ies, zice Florea Lupu lui A. Onciul să-mi deie ceva bani de cheltuială. Și mi-a dat 20 de coroane. Atâta tot. Apoi văzând cum se desfășură lucrurile la Câmpulung și prevăzând că Bellegarde va isbuti de bună samă, am părăsit districtul și am venit la Cernăuț. Aici am lucrat ca un hamal la „Voința poporului“ și nu am cerut de la nime nici o lețcaie. Nu-i doresc d-lui Onciul mai multe parale decât atâtea câte i-am cerut eu. Când era lupta mai înverșunată la Homor, m'a chemat d. D. Logigan telegrafic să merg și să lucrez pentru Onciul. Tot atunci au venit și Dorneni și Câmpulungeni și colindam cu primejdia vieții noastre satele Homorului. Contele s'a întrepus la președintele țării să înceteze ori-ce agitație împotriva lui

Onciul. Dr. Teofil Lupu a trimis mai mult pe cheltuiala sa oameni la agitație, că doară să reușească A. Onciul. Tot pe cheltuiala contului s'au tipărit și împărțit în ținutul Homorului la 2000 de foi volante pentru reușita d. Onciul. Cât au cheltuit Câmpulungenii, Dorneunii și noi cei patru studenți, numai Dumnezeu ne știe. Ni era mai mare mila, când îl vedeam pe A. Onciul tremurând ca varga și în cea mai cumplită desnădejde. În vremea aceea cumnatul său Florea Lupu face legătură frățească cu Coco Vasilco, care căuta să-l nimicească pe A. Onciul. Așa am lucrat noi pentru Aurel Onciul și așa am știut să ne jertfim pentru un om, în a cărui suflet clocotește ura și răsbunarea și în care nu e sămânța recunoștinței. Cu drag am muncit atunci și cu răbdare vom suferi împoșcăturile mojicești ale lui Aurel Onciul până odată. Să nu uita Aurel Onciul că vremuri cum au fost în 1907 vor mai veni și atunci noi, cei urgisiți și bârșiți de dânsul ne vom întoarce spatele și nu vom cruța nimică ca să-i dovedim că toată lumea nu e în degetul lui cel mic și nu are de lucru numai cu „butuci“. Orice săgeată îndreptată de Aurel Onciul împotriva prietenilor sinceri și a sprijinitorilor desinteresati de odinioară se va întoarce înveninată chiar în inima lui nerecunoscătoare. Voiu sta cu pieptul deschis și sunt în stare să port orice luptă cu arme cinstite și, dacă se va atinge mojicește de persoana și cinstea mea, voiu găsi alte mijloace cât se poate de strașnice și necruțătoare ca să mă apăr împotriva lui Aurel Onciul, aliatul și tovarășul politic al lui Coco Vasilco, renegatul neamului nostru. Cu alt prilej voiu aduce unele destăinuri din trecut.

Il asigur pe d. Aurel Onciul că eu sunt deprins să trăiesc și cu mămăligă rece cu ceapă și nu mă voiu înjosi nici odată să-mi pătez mânilor și să-mi pângăresc sufletul. Incheiu cu vorba: Rușine să-i fie obrazului, că mințește în fața lumii. Nu degeaba l-a băgat la dobă Coco Vasilco, cel „trântit“ de dânsul în atâtea rânduri.

Vasile Lițu.

Cu privire la afacerea de servitute a Câmpulungenilor ne trimite d. consilier de curte T. Stefanelli, care cunoaște îndeajuns toată chestia aceasta de atâta actualitate pentru Câmpulungeni, următoarea lămurire. Credem, că lămuririle d-sale vor afla răsunset.

O rectificare și lămurire privitoare la „Servitutele Câmpulungului“.

Nu pe baza renumitului § 19 ci în interesul cetitorilor necunoscători de cauză și mai cu samă în interesul Câmpulungenilor, care au avut drepturi de servitute, voiu rectifica ceea ce un anonim, care se ascunde sub iscălitura „Mai mulți Câmpulungeni îndreptățiți“ a scris în numărul 2 al acestui ziar sub titlul „Servitutele Câmpulungului“, și voiu căuta să

lămuresc această chestie care după 45 de ani a căpătat iarăși un fel de actualitate. Cred, că aceste lămuriri vor ajuta mai mult Câmpulungenilor, decât articolul numit, în care chestia este pusă pe o bază cu totul falsă și în care se caută mai mult a inculpa persoana mea, apoi a consilierilor comunali dr. Reuș și dr. Criclevici și a primariului George Hutu, decât a lămurii pe Câmpulungeni, cum stă cu dreptul lor; iar pe onorata redacție a acestui ziar o rog să publice această lămurire în întregimea ei, nu atât cu scopul de a mă desvinoăvți pe mine, ci mai vârtos pentru a da Câmpulungenilor informațiuni exacte, care vor putea să le fie de folos pentru pașii ce ar voi să-i întreprindă în viitor. Înainte de toate constatez, că cărțile tabulare din districtul Câmpulung numai în cea mai mică parte sunt alcătuite de mine, pentru că în comunele situate în jos de Câmpulung, aceste cărți erau de mult finalizate de antecesorul meu, Kriegsfeld. Dar chiar și în orașul Câmpulung, cea mai mare parte din lucrări era isprăvită, când, în anul 1880, am fost însărcinat cu rămășița lucrărilor. Eu aveam numai să-i ascult pe acei proprietari, care încă nu venise la rând. Între aceștia era și comuna Câmpulungului. Reprezentanții de pe atunci ai acestei comune, precum și espertii aleși de comună, anume Vasile Flocea și răposatul Toader Porcuțan, cei mai de frunte gospodari din Câmpulung și totodată consilieri comunali, s'au înfățișat înaintea mea cu acte, documente și hărți (măpe), mi-au prezentat o învoeală făcută în anul 1865 cu domeniul statului (cămara) și conform cu această învoeală au solicitat întabularea proprietății pentru comuna Câmpulung.

Actul de învoeală era, precum am zis, încheiat între domeniul statului și comuna Câmpulung în ziua de 2 Septembrie 1865, era iscălit de Dr. Albin Hammer și Iosif Wislocki ca reprezentanți ai domeniului și de Eudoxiu Hormuzachi, marșal al țării, Miron Ciupercovici, George Georgiu, George Rusu, Johann Koczinski și Silverius Schapira ca reprezentanți și înputerniciți ai Câmpulungenilor, și purta clauzula de aprobațiune a guvernorului țării Amadei din 9 Septembrie 1865.

În această învoeală era stipulat, că toate certele pentru locuri și păduri ce erau pendente între Câmpulungeni și cămară încetează cu această învoeală, și că domeniul statului (cămara), spre a-i mulțami pe Câmpulungeni pentru toate pretențiunile lor de proprietate și pentru drepturile de servitute ce le aveau ei în pădurile și pe locurile domeniului statului, dă comunei Câmpulung ca echivalent și despăgubire locurile și pădurile specificate în învoeală.

Această învoeală, când mi s'a prezentat în anul 1880 de către reprezentanții comunei Câmpulung, era deja de cincisprezece ani definitivă și executorie.

Judece acum ori ce cunoscător de lege ori de s'a putut purcede altfel decum s'a purces, întabulându-se locurile stabilite în învoeală ca proprietate a comunei Câmpulung.

Nu este deci adevărat, că eu am făcut o greșală cu ocazia acestei întabulări, și nu au greșit nici reprezentanții comunei, care în anul 1880 au solicitat în-

tabularea conform învoelei, ci dacă în adevăr s'a comis o greșală, atunci greșala a fost pe partea aceloră, care în anul 1865 au făcut această învoeală cu cămara.

Dar eu am cuvintele mele să afirm, că nici la 1865 nu s'a făcut vreo greșala cu scop de a-i păgubi pe cei îndreptățiți la servitute. Garanță îmi este persoana luminată a lui Eudoxiu Hormuzachi, bărbat învățat, caracter nobil, istoric cunoscut, care cunoștea nevoile și luptele Câmpulungenilor mai bine decât ori care altul. El a fost spiritul diriguitor al acestei învoeli, și dacă a făcut-o, a purces de la convingerea, că numai așa se pot curma repede luptele Câmpulungenilor cu cămara, care se țineau lanț de peste șaptezeci de ani. Mai știa Hormuzachi că, dacă ar fi așteptat să se finalizeze sutele de procese pendente între Câmpulungeni și cămară de la anul 1841 încoace, lupta Câmpulungenilor pentru drepturile lor nu ar mai fi avut sfârșit. El a tăiat deci nodul gordic, și a făcut învoeala amintită, dar a prevăzut în ea, că comuna Câmpulungia asupra sa îndatorirea, ca să mulțamească și să-i împace pe acei Câmpulungeni, cari sunt în proces cu cămara și cari pretind drepturi de servitute.

Aceasta a fost o precauțiune foarte îndreptățită, pentru că el avea tot dreptul a se încrede mai mult în Comună decât în cămară, și putea fi convins că comuna Câmpulung compusă și ea în cea mai mare parte din îndreptățiți, va împăca pe toți cei ce erau scurtați în drepturile lor.

Întrebarea este acum împlinită — a comuna Câmpulung această îndatorire, luată prin contract asupra sa?

Aici zace toată greutatea chestiei. Aici zace buba. După învoeală, Comuna Câmpulung, a recunoscut această îndatorire a sa, căci îndreptățiți cereau de la comună drepturile lor, iar consiliul comunal a stabilit un tribunal de arbitri, care avea să cerceteze și să discorde toate pretențiunile îndreptățiților, avea să hotărască definitiv și inapelabil și avea să elibereze planuri și documente de proprietate asupra locurilor adjudicate. Acest tribunal de arbitri este încă și azi cunoscut sub numele de compromis, comisia de compromis. Această comisie a lucrat câțiva ani și a împăcat pe câțiva îndreptățiți, iar eu pe aceștia i-am întabulat pe baza planurilor și documentelor, emenate de la această comisie, dar după anul 1880, comisia a adormit, și lucrările au rămas baltă. Stipulațiunea de compromis și actele în cauză, se păstrează încă în archiva comunei Câmpulung, dar din cei ce au făcut parte din această comisie, unicul gospodar Vasile Flocea mai este în viață și lui îi sunt cunoscute toate fazele învoelei și ale compromisului, căci a fost, precum mi-a povestit, și martor ocular la învoeala din 1865, ajutând și el a rădica movila de amintire lângă „Pietrele Doamnei” pentru Hormuzachi.

Din cele espuse urmează că comuna a luat asupra sa și are îndatorirea de a împăca

pe cei ce au drepturi de servitute, ceea ce n'a făcut nici până azi.

Chestia servitutei se ventilează acu din nou în Câmpulung. Ce fel de pasuri au întreprins îndreptățiții pentru recăștigarea drepturilor lor, nu știu, căci nu am informațiuni. Părerea mea însă este, că și acu nu e târziu a face alt compromis, a alege un nou tribunal de arbitri, și a-l însărcina să facă rânduială cu îndreptățiții, căci nu este cu dreptul, și sunt încredințat, că nici comuna nu voește să-și însușească averea concețenilor săi!

Dar plângeri și învinuiri neîntemeiate nu ajută de fel chestiei. Fapte, fapte se cer și de la Comună și de la cei îndreptățiți, cari prin atâția amar de ani au stat cu mânele în sân.

Teodor Stefanelli.

Știri mărunte.

Candidatul țaran George Boncheș a ținut adunări în părțile Dornei și ale Câmpulungului. Duminică, în 20-
Noemvrie va ține adunări pe Valea Suhiei și în ziua de Arhangheli pe valea Moldovitei. Veniți cu toții la aceste adunări și veți asculta vorbind de nevoile și trebuințele voastre pe un gospodar din mijlocul vostru.

*

Romul Reuț, candidatul lui Aurel Onciul, Florea Lupu, Iancu Flondor și Coco Vasileo mănâncă o păcălitură peste altă. Și bietul judecător Reuț de scârbă și năcaș s'a dus la Cernăuți să-și astearnă jălania și plângerea la partid că nu va isburi să fie ales deputat. Trage nădejde că va veni Aurel Onciul și Florea Lupu să-l scoată deputat cu ori-ce preț, că de altfel lipsește a treia față în treimea supusă și ascultătoare lui Coco Vasileo. Vom vedea ce parale va fi sprijinit d. Reuț. Credem că Florea Lupu va mai cerși și acuma bani de agitație de la stăpânul său Vasileo, cum a făcut și la alte alegeri. Acești bani sunt luați din sudoarea de sânge a țaranului și acuma caută „ni noștri” să vândă țărănimea cu munca ei Feriți-vă de „lap îmbrăcat în pielea oil”.

*

Concurs. Conducerea partidului național român a rămas vacantă prin retragerea d-lui Iancu Flondor. Florea Lupu, Iancu Flondor și Aurel Onciul având prea mult de lucru cu afacerile de lemne, nu pot primi acest post de răspundere grea. Domnii George Tofan și Mihail Chisanovici nu candidează la acest post, fiindcă nu au ajutorul lui Coco Vasileo. Deoarece partidul e condus după placul și voința lui Coco Vasileo, cel mai bine ar fi să meargă o deputațiune cu scripări și cu jonglerul politic Aurel Onciul la Coco Vasileo și să-l roage cu multă smerenie și plecăciune să primească conducerea partidului. — Urma va alege.

Am primit la redacție:

*

Neoiobăgia, studiu economico-sociologic al problemei noastre agrare de G. Dobrogeanu-Gherea. Prețul 3.50.
Albastru, poezii de G. Tutoveanu. „ 1.—